

Białystok, 16.05.2020 r.

Dr hab. Wioleta Danilewicz, prof. UwB
Uniwersytet w Białymstoku

Recenzja
dorobku naukowego, dydaktycznego i popularyzatorskiego
Pani dr Renaty Wawrzyniak-Beszterdy ubiegającej się
o nadanie stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych
w dyscyplinie pedagogika

I. PODSTAWOWE INFORMACJE O DRODZE EDUKACYJNEJ I ZAWODOWEJ
HABILITANTKI

Pani dr Renaty Wawrzyniak-Beszterda jest absolwentką Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Adama Mickiewicza, na którym ukończyła kierunek pedagogika, specjalność opiekuńczo-wychowawcza.

W 1989 roku obroniła pracę magisterską z pedagogiki pt. *Postawy życiowe Być i Mieć młodzieży policealnej*, pod kierunkiem promotor prof. Marii Dudzikowej.

W 2000 roku Pani Wawrzyniak-Beszterda otrzymała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki na podstawie rozprawy pt. *Szkoła jako obszar doświadczeń komunikacyjnych uczniów*, przygotowanej także pod kierunkiem prof. Marii Dudzikowej (recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Kwieciński, prof. dr hab. Elżbieta Putkiewicz). Współpraca ta zaowocowała podjęciem pracy naukowej na macierzystym Wydziale i, przede wszystkim, inicjacją kierunku zainteresowań badawczych skupionych wokół szkoły (w szerokim ujęciu). Zainicjowane badania w ramach dysertacji dotyczące szkoły jako obszaru doświadczeń komunikacyjnych uczniów przez kolejne lata były kontynuowane. Powstała monografia w oparciu o rozprawę doktorską oraz kolejne publikacje skupione wokół nurtu krytycznych badań nad funkcjonowaniem szkoły.

W 1989 roku Habilitantka została zatrudniona jako asystent w Zakładzie Pedagogiki Szkolnej na wówczas Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, następnie w 2001 – jako adiunkt, a od 2018 roku jako starszy wykładowca –

niezmiennie w macierzystej uczelni. Od 2009 roku pełni funkcję kierownika Pracowni Pedagogiki Szkolnej.

Habilitantka wskazuje kilka etapów rozwoju naukowego, które stanowią o jej drodze kształtowania się tożsamości badacza – naukowca. Jest to przede wszystkim współpraca z prof. Marią Dudzikową, która według Habilitantki „wywarła niewątpliwie największy wpływ na kształtowanie mojej tożsamości badacza-naukowca” (Autoreferat, s. 1) oraz zaowocowała m.in. wspólnie prowadzonymi badaniami i w konsekwencji wieloma wartościowymi publikacjami. Jako ważny czynnik rozwoju naukowego Habilitantka wymienia także udział w projektach naukowo-badawczych niezmiennie skupionych wokół edukacyjnych instytucji. Szczególne znaczenia miały badania longitudinalne rozpoczęte w ramach grantu badawczego MNiSW: *Doświadczenia szkolne pierwszego rocznika reformy edukacji a zmiany zasobów jego kapitału społecznego w warunkach szkoły wyższej*, które stały się podstawą wielu publikacji, w tym najnowszej, pt. *Kapitał społeczny szkoły. Z doświadczeń biograficznych nauczycieli. Studium przypadków*, Wyd UAM, 2019, Poznań.

II. **OCENA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO** (art. 16 ust. 2 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2017 z późn. zm.)

Dr R. Wawrzyniak-Beszterda jako osiągnięcie naukowe w postępowaniu awansowym wskazała cykl 26 publikacji pt. *„Uczniowie i nauczyciele w szkolnictwie współczesnym. Studium społeczno-pedagogiczne”*, w skład którego wchodzi:

- monografia autorska
- dwie monografie współautorskie
- 11 rozdziałów w publikacjach wieloautorskich
- trzy artykuły z czasopismach rekomendowanych przez MNiSW
- siedem tekstów w pracach zbiorowych
- współredagowana praca zbiorowa
- redagowana praca zbiorowa.

Załączone publikacje wyraźnie ukazują kierunek badawczych zainteresowań Habilitantki, która prezentuje i rozważa społeczne konteksty funkcjonowania uczestników instytucji

edukacyjnych – uczniów, studentów i ich nauczycieli oraz poszukuje uwarunkowań tych kontekstów.

Oceny wskazanego osiągnięcia dokonam w oparciu o podział zaproponowany przez Habilitantkę (ze względu na przejrzystość wyводу), która wskazuje dwa dopełniające się pola problemowe jej pracy naukowej. Pierwszy obszar zainteresowań, analiz i w rezultacie wskazanych publikacji, skoncentrowany jest na jakości szkolnych doświadczeń uczniów na wszystkich szczeblach edukacji, w tym akademickiej. Habilitantka prezentuje i rozważa społeczne konteksty funkcjonowania uczestników instytucji edukacyjnych – uczniów, studentów (których badaczka traktuje jako uczestników edukacji) i ich nauczycieli oraz poszukuje uwarunkowań tych kontekstów. Podejmowane zagadnienia w tym obszarze związane są z kilkoma spójnymi wątkami. Dotyczą: lekcji i udziału w niej uczniów, doświadczeń w toku lekcji, treści podejmowanych przez nauczycieli (np. *Udział ucznia w lekcji*, 2008; *Lekcja*, 2010; *Wizerunek lekcji i jego uwarunkowania*, 2010); relacji uczeń – nauczyciel, relacji rówieśniczych, praktyk szkolnych w kontekście organizacji pracy w szkole (np. *Zmiana strukturalna czy organizacyjna? Głos w sprawie zmarnowanej szansy*, 2011), specyfiki szkolnych doświadczeń uczniów (np. *Szkoła w doświadczeniach biograficznych uczniów. O dziedziczeniu i utrwalaniu deficytów edukacyjnych*, 2018).

Podobne zagadnienia występują też w innych pracach, lecz są poszerzane o kolejne pola analiz i o nowe perspektywy interpretacyjne. Autorka rozbudowuje rozpoznane wcześniej treści, w tym o rodzaje aktywności uczniów, rolę nauczycieli w kreowaniu tych aktywności, kulturę organizacyjną szkoły (np. *Lekcja jako przejaw kultury organizacyjnej szkoły. Z perspektywy uczniowskich doświadczeń*, 2009) i.in. Badaczka podejmuje też zagadnienia dotyczące odczuwanych deficytów uczniów dotyczących ich aktywności, samodzielności, kreatywności (np. *Zasoby rodzinne ucznia a jego doświadczenia szkolne. W perspektywie kultury edukacji według Jerome Brunera*, 2011).

Wyraźnie reprezentowane są treści dotyczące studentów i akademickiej edukacji, np. relacje studentów z nauczycielami (*Oferta dydaktyczna uczelni*, 2013), akademicki model kształcenia (*Edukacja akademicka: między transmisją wiedzy a jej konstruowaniem*, 2017).

Publikacje zawierające się problemowo w pierwszym obszarze zainteresowań Pani Wawrzyniak-Beszterdy mają charakter diagnostyczny, oparte są na badaniach ilościowych. Najczęściej są efektem pracy zespołowej nad badaniami dotyczącymi młodzieży będącej pierwszym rocznikiem reformy szkolnej (po raz pierwszy realizującej

trzy szczeble edukacji - szkołę podstawową, gimnazjum, liceum). Z treści wskazanych tekstów jednak wynika, że wkład Habilitantki w powstanie badań, ich realizację i wyniki jest wyraźny. Jako członkini zespołu redagowała też poszczególne tomy publikacji ale – przede wszystkim – jest autorką kilku tekstów w każdym tomie, co jest mocnym świadectwem zaangażowania w badania i dalszą pracę nad nimi. Są to następujące monografie wieloautorskie: M. Dudzikowa, R. Wawrzyniak-Beszterda (red.), 2010, *Doświadczenia szkolne pierwszego rocznika reformy edukacji. Studium teoretyczno-metodologiczne*, Oficyna Wyd. Impuls, Kraków; M. Dudzikowa, S. Jaskulska, R. Wawrzyniak-Beszterda i in. (2011), *Kapitał społeczny w szkołach różnego szczebla*, Impuls, Kraków; M. Dudzikowa, R. Wawrzyniak-Beszterda i in. (2013), *Oblicza kapitału społecznego uniwersytetu*, Impuls, Kraków.

W tych i innych publikacjach występują zagadnienia podejmowane przez Habilitantkę skupione wokół szerokich uwarunkowań szkolnych doświadczeń uczniów, w tym analiza ich zasobów osobowych, rodzinnych i środowiskowych. Doceniam też autorskie rekomendacje adresowane do praktyki szkolnej, które wynikają z konsekwentnie prowadzonych rozpoznań szkolnej oferty w czasie zmieniających się uwarunkowań potrzeb rozwojowych uczniów. Poszczególne analizy charakteryzuje refleksyjność badaczki, która na otrzymane wyniki badań spogląda z szerokiej perspektywy, systematycznie prowadząc nowe teoretyczne podstawy interpretacyjne. Wprawdzie w niektórych późniejszych (poprojektowych publikacjach) dostrzegam powtarzalność wybranych wątków, to we wskazanych cyklu publikacji podejmowane zagadnienia tworzą spójną całość.

Świadectwem poszerzania badawczej perspektywy Habilitantki jest drugi obszar jej zainteresowań. Dotyczy kapitału społecznego obecnego w doświadczeniach uczniów i nauczycieli (na wszystkich etapach edukacji) np. kapitał społeczny szkoły, kapitał rodziny, kapitał społeczny uniwersytetu. Ten obszar badań prezentowany jest w wymienionych już publikacjach współautorskich opartych na ilościowych badaniach w ramach wymienionego zespołowego projektu. Habilitantka jest współredaktorem dwóch monografii i kilku artykułów będących pokłosiem tych badań (2011, 2013) i dotyczących obliczy kapitału społecznego różnych szczebli szkół.

Kapitał jest przedmiotem badań autorskiej monografii dr Wawrzyniak-B *Kapitał społeczny szkoły. Z doświadczeń biograficznych nauczycieli* (2019). Koncepcja jest efektem własnego projektu badawczego opartego na badaniach jakościowych, podejściu

biograficznym, studium przypadku, longitudinalnym charakterze. Podjęta problematyka kapitału szkoły wprawdzie jest podejmowana przez innych badaczy, lecz wciąż ma niską reprezentację w badaniach pedagogicznych. Opracowanie pełni więc rolę odsłony kapitału, który rozpoznawany jest przez pryzmat biograficznych doświadczeń młodych nauczycieli. Autorka diagnozuje zjawiska i procesy w przestrzeni szkoły, które stanowią lub mogą stanowić jej zasoby. Zawarła treści dotyczące kategorii kapitału społecznego, w ramach których ze zrozumieniem omówiono nie tylko klasyczne już podejścia P. Bourdieu, J. S. Colemana'a, R.D. Putnama i ujęć sieciowych, lecz także dokonano oceny przydatności tych ujęć w zmieniającej się perspektywie czasu społecznego. Autorka rozpoznała i w interesujący sposób opisała m.in. biograficzne doświadczenia nauczycieli wynikające z ich pracy w szkole, strategie radzenia sobie z tymi doświadczeniami oraz – z innej perspektywy – doświadczane formy kapitału społecznego w szkole. Dostrzegła, że kapitał ten ma charakter mozaikowy (ma różne formy, występuje fragmentarycznie) oraz odzwierciedla specyfikę kalejdoskopu - nasilenie jednego elementu zmienia układ pozostałych. Ważnym spostrzeżeniem jest też rozpoznanie wyspowej obecności kapitału społecznego w szkolnej codzienności. Wnioski te (z konieczności wybrane) z pewnością stanowią asumpt do dalszych, jeszcze bardziej pogłębionych eksploracji. Monografia dopełnia dotychczasowy dorobek naukowy Habilitantki i stanowi cenny element cyklu publikacji jako osiągnięcia naukowego.

Przedstawiony przez Kandydatkę cykl publikacji składających się na osiągnięcie naukowe pt. *„Uczniowie i nauczyciele w szkolnictwie współczesnym. Studium pedagogiczno-społeczne”* spełnia oczekiwania stawiane tego typu pracom awansowym. Zaprezentowane w cyklu teksty oraz monografie (zwłaszcza autorska) stanowią przykład jej spójnych zainteresowań naukowych i przebiegu pracy naukowej. Habilitantka wykazała w nich ewolucję poszczególnych kierunków jej badawczych rozpoznań, ich rozwój wyrażający się pogłębianiem dotychczasowych obszarów badań przez wprowadzanie nowych kategorii teoretycznych, badawczych, metodologicznych. Wprawdzie niektóre z tych publikacji mają charakter wieloautorski (z 20 – 30–50% wkładem pracy kandydatki), jednak wynika to ze specyfiki pracy zespołowej i wspólnego źródła danych (projektu badawczego) i obszaru zainteresowań.

Treści zawarte w wielu (choć nie we wszystkich) wskazanych materiałach stanowią wnikliwe analizy skupione wokół tytułowych wskazań. Oparte są na dość bogatym i trafnie wskazanym zapleczu teoretycznym i metodologicznym, prezentacji

zróżnicowanych źródeł, poprawnej analizie danych. Wiele tekstów zakończono autorską refleksją dającą możliwość jej wykorzystania w praktyce edukacyjnej i szerzej – społecznej.

We wskazanym cyklu publikacji Pani R. Wawrzyniak-Beszterda ukazuje indywidualną drogę poszukiwań, umiejętność konstruowania metodologicznego zaplecza badań (zespołowego i indywidualnego), krytyczną refleksję. Załączone publikacje w wyraźny sposób ukazują kierunek badawczych poszukiwań autorki skoncentrowanych wokół uczniów i ich nauczycieli na wszystkich szczeblach edukacji, w tym akademickiej. Habilitantka prezentuje i rozważa społeczne konteksty funkcjonowania uczestników instytucji edukacyjnych – uczniów, studentów i ich nauczycieli oraz poszukuje uwarunkowań tych kontekstów.

Dostrzegam wrażliwość Habilitantki na aktualne problemy społeczne, które analizuje wnosząc istotne wartości w dyskurs społeczny.

Z recenzenckiej powinności muszę zauważyć, że wskazane w osiągnięciu publikacje mają zróżnicowany poziom. W większości są jednak przemyślanymi i dopracowanymi pracami, które równocześnie stanowią całość prezentującą merytoryczne i metodologiczne umiejętności autorki. Pani Wawrzyniak – Beszterda jest redaktorem naukowym 12 Zeszytu Naukowego Forum Młodych Pedagogów pt. *Wokół zagadnień wychowania-aspekty teoretyczne i przyczynki empiryczne*, Wyd. UAM, Poznań 2008. Jest to wartościowa publikacja, oparta na solidnej pracy młodych badaczy. Szkoda jednak, że Redaktorka nie wprowadziła czytelnika do zawartych tam zagadnień solidnym wstępem merytorycznym. Podobnie w innej publikacji *Życie szkołą* (2008) – wprawdzie Pani Wawrzyniak-Beszterda jako redaktor naukowy zgromadziła znakomite teksty w tej publikacji, to jednak jej autorski udział jest bardzo skromny. Solidne, merytoryczne wprowadzenie powinno być jej udziałem lub współudziałem (ta zbiorowa monografia nie została ujęta w cyklu publikacji stanowiących osiągnięcie naukowe).

III. OCENA POZOSTAŁEGO DOROBKU NAUKOWEGO

Ponieważ Habilitantka jako osiągnięcie naukowe wskazała cykl publikacji pt. *„Uczniowie i nauczyciele w szkolnictwie współczesnym. Studium pedagogiczno-społeczne”*, do pozostałych publikacji odniosę się w uogólniony sposób. Pani dr Wawrzyniak-Beszterda wyróżniła tu osiem artykułów w czasopiśmie naukowych, dziewięć

rozdziałów w monografiach naukowych, jedną monografię autorską oraz jedną pracę pod redakcją naukową. Dorobek ten (naukowy nie wchodzący w skład osiągnięcia wymienionego w pkt. I), stanowi mocne jego zaplecze. Publikacje dotyczą głównie instytucji oświatowych w perspektywie ich zróżnicowanego funkcjonowania (przedszkoli, szkół, uczelni); obejmują uczniów na różnych etapach edukacji, ich nauczycieli i zaplecza ich relacji. Doceniam tu zagadnienia dotyczące m.in. roli języka w edukacji, które są pokłosiem badań „doktorskich” i zawierają się m.in. w autorskiej monografii: *Doświadczenia komunikacyjne uczniów w czasie lekcji. Studium empiryczne*, 2002 oraz w wybranych artykułach w monografiach zbiorowych, np. *Język w wychowaniu: neutralne medium, czy narzędzie wpływu? Rzecz o tym co się dzieje w klasie*, 2007 i.in.). Poszerzeniem tej problematyki są zagadnienia dotyczące jakości szkolnych doświadczeń uczniów. Wprawdzie dostrzegam powtórzenia niektórych ujęć teoretycznych i metodologicznych, to ponownie nie traktuję ich jako uchybienia. Stanowią wynik zróżnicowanych eksploracji tych samych wyników badań i kierunku zainteresowań badawczych. Charakteryzuje je jednak wyraźna, indywidualna refleksja Autorki oraz stałe poszerzanie warsztatowego zaplecza badacza.

Kolejne, interesujące analizy dotyczą diagnozy instytucjonalnej oferty edukacyjnej w środowisku lokalnym (np. *Szkoły poznańskie w opinii w opinii mieszkańców miasta*, 2005). Zostały opracowane na podstawie projektu realizowanego przez Panią Wawrzyniak-Beszterdę we współpracy z samorządowymi władzami Poznania. Współpraca ta kontynuowana jest przez Habilitantkę w kolejnych latach w ramach różnych form jej działalności w środowisku lokalnym.

IV. OCENA W ZAKRESIE OSIĄGNIĘĆ NAUKOWO-BADAWCZYCH HABILITANTA

Osiągnięcia dr R. Wawrzyniak-Beszterda będą prezentowane zgodnie z formalnymi kryteriami wskazanymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

- **Autorstwo monografii/ Autorstwo publikacji naukowych w czasopiśmie znajdujących się w bazach JCR lub na liście ERIH -brak**
- **Sumaryczny impact factor według listy JCR – brak**
- **Liczba cytowań według bazy Web of Science (WoS): (Google Scholar) – brak**
- **Index Hirscha według bazy Web of Science: (Google Scholar) – 4**

- **Kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach**

Pani R. Wawrzyniak-Beszterda była zastępcą kierownika projektu MNiSW nr 3821 H03/2007/32 pt. *Studenci I roku UAM 2005/6 – 2009/10. Doświadczenia szkolne pierwszego rocznika reformy edukacji a zmiany zasobów jego kapitału społecznego w warunkach szkoły wyższej*. Czas realizacji: 2007-2011.

- **Międzynarodowe i krajowe nagrody za działalność naukową**
- Nagroda Naukowa Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych PAN w dziedzinie pedagogika im. Władysława Spasowskiego (nagroda zespołowa 2015)
- Medal Srebrny za Długoletnią Służbę (Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, 2018)
- Nagroda Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu za osiągnięcia w pracy naukowej (2011, 20140).

- **Wygłoszone referaty na międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych**

R. Wawrzyniak-Beszterda wielokrotnie brała czynny udział w naukowych konferencjach organizowanych przez znaczące ośrodki akademickie i instytucje naukowe, w tym krajowe (20) i międzynarodowe (6). Wygłaszane referaty są przykładem wyraźnego nurtu zainteresowań badawczych Habilitantki, w tym szkoły jako przestrzeni doświadczeń uczniów i ich rozwoju, szkolnictwa wyższego, kapitału społecznego.

Artykuły naukowe publikowała głównie w polskich czasopismach naukowych, z których wiele znajdowało się na listach czasopism rekomendowanych przez MNiSW, m.in. w „Studia Pedagogiczne”, „Studia Edukacyjne”, „Studia z Teorii Wychowania”, „Nowej Szkole”, „Chowannie”, „Roczniku Pedagogicznym” i innych. Szkoda, że udokumentowane, naukowe kontakty międzynarodowe nie przejawiają się w publikacjach o takim, szerokim zasięgu.

Kryterium dotyczące osiągnięć naukowo badawczych Habilitantki uznaję za spełnione.

V. OCENA DOROBKU DYDAKTYCZNEGO I POPULARYZATORSKIEGO ORAZ WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ

- **Uczestnictwo w programach europejskich oraz innych programach międzynarodowych i krajowych**

Habilitantka zrealizowała cztery projekty w ramach NCBiR, w ramach których pełniła m.in. funkcję kierownika zespołu eksperckiego opracowującego koncepcje projektu oraz program modułu psychologiczno-pedagogicznego realizowanego w ramach modelowego programu kształcenia nauczycieli: POWR.03.01.00-00-KN05/18 i pozostałe.

- **Aktywny udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach dydaktycznych lub popularyzatorskich**

Habilitantka wielokrotnie brała udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach dydaktycznych i popularyzatorskich. Współorganizowała konferencje (m.in. jako pełnomocnik Dziekana WSE ds. współpracy z władzami oświatowymi) dla zróżnicowanych środowisk pracodawców.

- **Udział w komitetach organizacyjnych konferencji naukowych**

Dr Wawrzyniak-Beszterda była członkinią komitetów naukowych konferencji (7) oraz seminariów i spotkań międzynarodowych (Poznań, Hiszpania, Włochy, Niemcy). Była także sekretarzem naukowym oraz członkinią komitetów naukowych i organizacyjnych. Pełni funkcję kierownika Pracowni Pedagogiki Szkolnej, której zespół współpracuje z Evangelische Hochschule Darmstadt w ramach wymiany międzynarodowej, która przyczyniła się m.in. do organizacji czterech konferencji naukowych.

Kandydatka pełniła funkcję sekretarza XXI -letniej Szkoły Młodych Pedagogów (Ciężen 2007); współorganizowała konferencję *Pedagogika szkolna/szkoły: protokół rozbieżności. Nowe otwarcie*. Poznań 2014 i inne (i.in., np. trzy w 2010 roku – prezentowała zespołowe wyniki badań nad doświadczeniami szkolnymi pierwszego rocznika reformy edukacji).

- **Nagrody i wyróżnienia**

O zasługach na niwie m.in. działalności społecznej i organizacyjnej na rzecz środowiska świadczą otrzymane przez Habilitantkę Nagrody Dziekana WSE UAM (2009, 2017, 2019).

- **Członkostwo w międzynarodowych i krajowych organizacjach oraz towarzystwach naukowych**

R. Wawrzyniak-Beszterda była i jest aktywnym członkiem towarzystw naukowych i zespołów. Są to m.in. Zespół Samokształceniowy Doktorów przy KNP PAN (2009-2015), Zespół Pedagogiki Szkolnej przy KNP PAN (2009-2015), Zespół Pedagogiki Młodzieży przy KNP PAN (od 2016), Sekcja przy KNP Pan ds. wspierania doktorantów i habilitantów (od 2016).

Habilitantka była i jest zaangażowana w wiele działań integrujących środowisko naukowe. Podejmuje działania umożliwiające aktywizację młodych ludzi, np. przez udział w pracach Letniej Szkoły Młodych Pedagogów (pełniła rolę sekretarza LSMP w 2007 r.). Koordynowała prace Zespołu Pedagogiki Szkolnej przy KNP PAN i inicjowała działania diagnozujące pedagogikę szkolną w strukturach uniwersyteckich.

Osiągnięcia dydaktyczne w zakresie popularyzacji nauki

- **Opieka naukowa nad studentami**

Habilitantka jest współorganizatorką międzynarodowych obozów studenckich w ramach wymiany międzynarodowej: Darmstadt 2016, Poznań 2016, Poznań 2018, Darmstadt 2018 oraz innych form wymiany studenckiej.

- **Opieka nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego**

Habilitantka sprawowała funkcję promotora pomocniczego dr Kamili Kacprzak, *Sensy i znaczenia nadawane przez adolescentów ich doświadczeniom bycia w związkach uczuciowych* (promotor: prof. dr hab. Roman Leppert, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, 2018). Pełniła rolę sekretarza kolokwium habilitacyjnego.

- **Staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich**

Dr Wawrzyniak-Beszterda zrealizowała sześć pobytów studyjnych po doktoracie (oraz wielokrotnie przed doktoratem). Kontakty naukowe realizowane były podczas pobytów studyjnych: Ruprecht – Uniwersytat Heiderberg (2014, 2015, 2017), Uniwersytecie Karola w Pradze (214), Ewangelische Hochschule Darmstadt (2016–2018) i in. Wskazane kontakty są kontynuowane m.in. przez udział w międzynarodowych seminariach i konferencjach, ich współorganizację, wymianę studencką.

- **Wykonywanie ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców**

Habilitantka wskazała wykonanie jednej ekspertyzy zespołowej – *Studenci o swoim studiowaniu. Diagnoza kształcenia w UAM*, Poznań 2013.

- **Udział w zespołach eksperckich i konkursowych**

Habilitantka jest ekspertką recenzującą programy szkoleniowe w ramach współpracy z Kuratorium Oświaty w Poznaniu. Ponadto, jako kierownik zespołu eksperckiego opracowała koncepcję i model psychologiczno-pedagogiczny realizowanego w ramach modelowego kształcenia nauczycieli m.in. na rzecz realizowanych czterech projektów finansowanych z funduszy unijnych (np. POWR.03.01.00-00-KN05/18 i pozostałe).

- **Recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopismach międzynarodowych lub krajowych**

Dr Wawrzyniak-Beszterda wykonała dwie recenzje projektów w ramach Narodowego Centrum Nauki (2013)

- **Recenzowanie publikacji w czasopismach**

Habilitantka wykonała trzy recenzje do czasopism naukowych. Dr Wawrzyniak-Beszterda jest zaangażowana w prace na rzecz popularyzowania nauki wśród różnych grup społecznych, zwłaszcza w środowisku lokalnym. Współpracuje z instytucjami edukacyjnymi (poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, szkołami na wszystkich poziomach, władzami oświatowymi), m.in. przez wygłaszanie wykładów, realizację konferencji szkoleniowych i.in.

Jest dyrektorem Ośrodka Koordynacyjno-Programowego Kształcenia Nauczycieli UAM, w ramach którego była i jest zaangażowana w uniwersyteckie działania na rzecz kształcenia nauczycieli oraz podnoszenia jakości akademickiego kształcenia. Niewątpliwym jej sukcesem było opracowanie modułu psychologiczno-pedagogicznego w ramach działań projektowych POWR „*Programy kształcenia nauczycieli*”. Podejmuje liczne działania w kierunku podnoszenia jakości kształcenia na WSE UAM i UAM.

Pani dr Wawrzyniak-Beszterda jest także pełnomocnikiem Dziekana WSE ds. współpracy z otoczeniem społecznym.

Kryteria dotyczące dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej uważam za wypełnione w wysokim stopniu.

KONKLUZJA

Dr Renata Wawrzyniak-Beszterda jako osiągnięcie naukowe wskazała cykl tematycznie powiązanych publikacji pt. *„Uczniowie i nauczyciele w szkolnictwie współczesnym. Studium pedagogiczno-społeczne”*. Uważam, że stanowi dopełniającą się całość ukazującą się w sposób, który można określić jako cykliczny. Przedstawione do oceny teksty i monografie oraz pozostałe elementy dorobku wnoszą istotne treści do dyskursu naukowego oraz stanowią wystarczającą bazę dokumentującą naukową samodzielność Habilitantki.

Na moją pozytywną ocenę aktywności badawczej, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego Pani dr R. Wawrzyniak-Beszterdy składa się: spełnienie większości kryteriów oceny osiągnięć na wysokim poziomie, w tym: aktywność publikacyjna, bogata działalność na rzecz środowiska naukowego (organizacja i współorganizacja konferencji naukowych i dydaktycznych), aktywność popularyzatorska (udział w wielu konferencjach naukowych i upowszechniających naukę), działalność na rzecz środowiska lokalnego (m.in. współpraca z lokalnymi instytucjami), bardzo bogata działalność na niwie dydaktycznej, długotrwała i wieloaspektowa współpraca międzynarodowa. Indywidualne oblicze tożsamości naukowej Habilitantki oraz jej wkład w rozwój dyscypliny zostały udokumentowane.

Zaprezentowany dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny dr Renaty Wawrzyniak-Beszterdy spełnia kryteria zawarte w art. 16 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Popieram wniosek Pani R. Wawrzyniak-Beszterdy o nadania jej stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk społecznych w dziedzinie pedagogika.

Dr hab. Wioleta Danilewicz, Prof. UWB

